

## СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

19 серпня 2025 року

Веде засідання голова Комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. Мені дуже шкода, що я маю переривати таку прекрасну розмову. Колеги, давайте, будь ласка, повернемося в робочий режим.

Отже, у нас є кворум. У нас є згода на проведення комітету в режимі відеоконференції, і відповідно будемо починати, колеги, засідання комітету. Я з вашого дозволу проведу швидко перекличку для того, щоб ми встановили...

Радіна на місці.

Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. Мошенець на місці. Добрий ранок.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

БУРМІЧ А.П. Є, є. Всім доброго дня.

ГОЛОВУЮЧА. Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Присутній Жмеренецький.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. Є.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. Є.

ГОЛОВУЮЧА. Ткаченко.

Шинкаренко.

Ананченко.

Арсенюк.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк присутній.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Ми маємо кворум. І відповідно наше засідання комітету відкрите. Проект порядку денного, колеги, вам наданий. Ми сьогодні планували розглянути один законопроект, а саме – законопроект за реєстраційним номером 10225-д: про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні. Колеги, проект висновку вам також наданий. Доопрацьований проект висновку пропонує нам законопроект визнати таким, що містить корупціогенний фактор в окремому положенні, а саме: в статті 114 проекту закону, який дає регулятору віртуальних активів широкі повноваження фактично, які фактично зводяться до повноважень правоохоронних органів, і полягають в можливості заходити в приміщення і за ухвали адміністративного, якщо я не помиляюсь, за рішенням адміністративного суду отримувати доступ до приміщень юридичних і фізичних осіб, тобто будь-яких, і можливість отримувати інформацію,

документи, носії даних, інші матеріали, що стосуються розслідування. Збирати ці матеріали, використовувати їх як докази, проводити аудіо-, фото-, відеофіксацію і так далі. Відповідно, да, ці повноваження, я навіть не знаю, яке тут слово підібрати, не те, що дотичні, а фактично це повноваження правоохоронних органів. Не дотичні, не схожі, а це і є повноваження правоохоронних органів. І питання, власне, навіть не в тому, що регулятору ці повноваження надаються, а питання в тому, що законопроект не врегульовує порядок реалізації регулятором цих повноважень.

Тобто, якщо ми говоримо про діяльність правоохоронних органів в межах кримінального провадження, то для цього є цілий Кримінальний процесуальний кодекс з цілим великим розділом "Докази", в якого є порядок і збирання, і зберігання, і гарантії прав відповідно осіб, в яких такі докази вилучаються або щодо яких вони збираються, є порядки оскарження, є порядки судового контролю і так далі. В даному випадку фактично ніякого такого порядку немає, тобто повноваження здійснювати дії, які фактично є слідчими або розшуковими, є, повноваження втручатися в права та свободи будь-яких фактично осіб є, – а порядок такого втручання, його межі, спосіб контролю за ним, він фактично не окреслений і саме в цьому вбачається проблема.

Колеги, у нас присутній пан Данило Гетманцев, голова Комітету з питань податкової політики. Пане Даниле, тоді я попрошу вас прокоментувати, якщо можна, не весь законопроект. Бо ми не розглядаємо весь законопроект, це ж не наш предмет відання, ми розглядаємо виключно в контексті антикорупційної експертизи і відповідно в межах того питання, яке я щойно окреслила, яке в нашому проекті рішення є тим, що містить відповідно ризик.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Але, пане Даниле, я щиро перепрошую, я боюся, ми перед цим забули затвердити порядок денний. Я так радісно перейшла до, власне, законопроекту.

Колеги, давайте все-таки порядок денний затвердимо. Чи будуть додаткові пропозиції до порядку денного, колеги?

Немає. Тоді, колеги, прошу порядок денний затвердити в тій редакції, в якій запропонований, а саме – розгляд цього одного законопроекту.

Радіна – за

Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

БУРМІЧ А.П. Бурміч – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Зафіксувала.

Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Арсенюк.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

АНАНЧЕНКО М.О. Ананченко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Ананченко – за. Дякую. Доброго ранку.

Я перепрошую, колеги, не часто до нас приходять пан Гетманцев. Хотілося одразу з ним обговорити багато питань, настільки, що я прямо пропустила питання затвердження порядку денного. Ще раз щиро перепрошую, колеги.

\_\_\_\_\_. Пані голово, я перепрошую, ви не тільки затвердити порядок забули, а ще й мене запитати, чи не проти я цього порядку.

ГОЛОВУЮЧА. Це можна пояснити присутністю...

\_\_\_\_\_. Я розумію, да, Данило Олександрович, да, – це, звичайно, аргумент. Тобто я підтримую...

\_\_\_\_\_. Це майже святе.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Питання до законопроекту я вже окреслила. Пане Даниле, якщо ваша ласка, в межах того питання... *(Не чути)*

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Да-да, дякую. Дуже дякую за запрошення і дякую дуже за цю дискусію.

Дивіться, це дуже складний законопроект, один з найскладніших законопроектів. Чому? В чому складність його? Навіть не в тому, що він великий обсяг має, а в тому, що ми регулюємо той ринок, який не відчуваємо ще. Ну, реально не відчуваємо. Ми не розуміємо, яким чином він регулюється. Ми не розуміємо, яким чином воно повинно регулюватися, які є лазівки, які є можливості для ухилення і від оподаткування, і в тому числі і щодо здійснення, щодо ухилення від фінансового моніторингу. Тобто ринок повністю для нас невідомий з точки зору досвіду і практики його правового регулювання. Три роки там мудохалася, вибачте за вислів, Національна комісія з цінних паперів разом з Нацбанком над цим законопроектом, вони дійшли до якогось проекту, який був написаний в стилі ChatGPT, на кінець 24-го року, не готовий абсолютно. І ми тоді, власне, забрали цей законопроект собі на комітет і вже на комітеті зробили ту редакцію, яку ви бачите зараз, там, за декілька місяців.

Як вийти з питання, вірніше, як вирішити проблему, знаєш ще на практиці і не маєш досвіду, як вона вирішується на практиці? Треба вирішувати за аналогією. Якою є аналогія? Аналогія є в Європейському Союзі. Це така регуляція, є у них MiCA яка визначає, яким чином регулюються саме криптоактиви, їх рух, нагляд за ними з боку й інституцій на рівні ЄС, і інституцій на рівні національних... національному рівні, і, власне, які повноваження є у цих інституцій.

І якщо говорити саме про те питання, яке ви підняли, то насправді це питання, воно вже врегульовано у нас, я не хочу вас шокувати, але вже такі саме повноваження є у Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку по відношенню до фондового ринку, до цінних паперів в Законі "Про ринки капіталу та організовані товарні ринки", це вже є там.

Тому ми просто зробили кальку, перебравши те, що є там, перебравши сюди і наділивши такими самими повноваженнями як повноваження, які

мають європейські органи, американські органи, американські мають ще більше повноважень, там вони навіть затримувати можуть людей, да. Тобто у них на цих ринках, які оперують чужими грошима, у них регулятори мають дуже-дуже серйозні повноваження.

Ми це зробили, виходячи з тієї практики, яка є за кордоном. Ми насправді не наполягаємо саме на такому варіанті, ми його зробили за аналогією. Тобто ми не хочемо, боже збав, наділити цей орган якимись повноваженнями, які там когось можуть шокувати, і готові до дискусії з цього приводу. Всі фракції були у нас представлені, всі фракції в комітеті, всі були долучені до розробки цього законопроекту, бо ми його саме... Тобто це не Гетманцев вніс цей законопроект, – це він був внесений, а потім дуже довго розроблялася "дешка". Тому дискусії щодо конкретного цього питання взагалі не було.

Таким чином з одного боку ми просимо все ж таки в першому читанні цей законопроект підтримати, в другому читанні ми готові на будь-які компроміси щодо цього пункту конкретно, вплоть до того, що взагалі його прибрати, ми не чіпляємося за нього. Але зважаючи на те, що це не концептуальна частина цього законопроекту, все ж таки нам треба дуже його прийняти в першому читанні, аби цей процес врешті пішов. Ну неможливо три роки легалізувати криптовалюту, яка вже повинна давно була бути легалізованою, і запит суспільства, і бізнесу, і всіх-всіх-всіх. І, власне, і правоохоронців також, бо насправді у нас це явище існує, ми його активно не помічаємо з точки зору законодавця, а воно вже більше, ніж ми, тобто воно вже таке велике, що його просто навіть непристойно не помічати.

Тому дивіться, я би вас дуже просив, щоб у вас не було таких жорстких висновків у вашому висновку, які б дозволили будь-кому поставити під сумнів прийняття його в першому читанні, і зі свого боку зобов'язуюсь ті моменти, які не влаштовують антикорупційний комітет, до другого читання повністю прибрати. Можу це офіційно сказати з трибуни, якщо треба.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Була піднята рука в Олексія Жмеренецького. Пане Олексію, будь ласка.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Друзі, насправді ця історія із Законом про віртуальні активи триває вже шість років, а, може, й сім, тому що почалась вона до нашої каденції. Я погоджуюсь з Данилом, що потрібно врегулювати цей ринок, бо він існує, працює в сіру, в чорну і там пасуться всі – від правоохоронців до криміналітету.

В мене вже готовий, спільно з Мінцифрою напрацьований пакет поправок до другого читання, і в цьому пакеті поправок... *(Не чути)* виключення всього цього блоку, про... який ви озвучили, пані Анастасія, який містить корупційні фактори, ризики. Тобто не буде повноважень таких у регулятора, тому що в цьому законі, в законопроекті, до речі, є варіативність щодо регулятора – це може бути і Нацбанк, і Мінцифра, і Комісія з цінних паперів. А цей блок про вилучення, обшуки і так далі, він прописувався комісією в свій час, коли вона розробляла перший драфт, і тому він такий неадекватно жорсткий.

Відповідно якщо є консенсус з головою комітету фінансового, що ми вилучаємо цей блок весь, то я б навіть просив комітет, якщо буде така домовленість прямо принципова, – бо поправки вже є, на цьому наполягає і Мінцифра в тому числі на вилученні цього блоку про повноваження регулятора, – то можна було б пом'якшити висновок, щоб справді не спугнути зал. Бо реально сім років вже триває процес і хотілося б нарешті цей закон мати.

СЮМАР В.П. Може тоді треба було не вписувати вибачте, такі норми, якщо не хотілось спугнути зал. Є, окрім порівняння там з якимись країнами Європи, є банально ситуація, яка називається Конституція України, права українських громадян. От у даному випадку вони порушені. І чесно кажучи,

суспільна важливість пов'язана, вибачте мені, з легалізацією криптоактивів, які, я розумію, дуже багато хто кровно зацікавлений за 5 плюс 5 відсотків, але поза тим мене особисто більше цікавлять права українських громадян і питання української Конституції, колеги. Тому зобов'язання, для чого це було тоді просто вписувати? Для мене це непереконливі аргументи. Вибачте.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Давайте я відповім.

ГОЛОВУЮЧА. Перепрошую, пане Даниле, дозвольте я відреагую. Пане Олексію, чесно кажучи, мені трохи дивно на нашому комітеті чути фразу про те, що, да, в законопроекті корупційні ризики, але давайте пом'якшимо наш висновок. Колеги, так не може бути. Ми або погоджуємося, що це корупційні ризики, і ми погоджуємося, що їх можна виправити таке також в нашій практиці було, – або ми вважаємо, що не корупційні ризики. Ну, і висновок відповідно виходить з однієї з цих двох позицій. А як одночасно погодитися, що в законопроекті є корупційні ризики, але при цьому пом'якшити висновок, ну, чесно кажучи, колеги, я не знаю. Скажіть мені, як ви це бачите, бо я це бачу, чесно кажучи, ніяк.

Я перепрошую, пане Даниле, допоможіть мені, будь ласка, зрозуміти наступне. Перше: я не претендую на те, що я – знавець, звичайно, Закону про ринки капіталу, я його щойно погортала – і не бачу тут таких повноважень.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Я вам скину посилання.

ГОЛОВУЮЧА. Менше з тим...

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дивіться...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перепрошую, пане Даниле, я ще не задала питання, дозвольте я його задам. Дякую дуже. Я розумію, що голові комітету з іншим

головою комітету на іншому засіданні, яке сам не ведеш, дуже тяжко. Я це розумію.

Питання моє в наступному: щодо повноважень регулятора. Ви говорите, що наявність таких повноважень – це один із стандартів для роботи відповідних регуляторів цивілізованих країн. Я тоді не зовсім розумію, що саме ви пропонуєте зробити. Як можна прибрати ці повноваження взагалі, якщо це золотий стандарт роботи відповідних регуляторів в інших країнах, які також діють в певному міжнародному регуляторному полі? Як тоді це прибрати? Або, якщо це не прибрати, чи бачите ви можливість просто виписати порядок застосування цих повноважень в цьому законі?

І третє, дотичне питання. Так хто ж все-таки один регулятор? Тобто хто по цьому законопроекті, в цій редакції, в якій він зараз є, отримує всі ці прекрасні повноваження?

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Давайте по пунктах. Перше – хто регулятор. У нас за законопроектом регулятора визначає Кабінет Міністрів за погодженням з Національним банком, Кабінет Міністрів за погодженням з Національним банком.

ГОЛОВУЮЧА. І ці повноваження йдуть до того, кого визначить Кабінет Міністрів?

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Кого вони визначать, да. Чому така конструкція? Тому що у нас є певне протистояння між Національною комісією, Мінцифрою і Нацбанком щодо того, хто буде регулятором. Оцей спір, власне, і не давав можливості прийняти цей закон. Я чесно вам скажу, зважаючи на численні корупційні скандали з Національною комісією з цінних паперів і знаючи відсутність абсолютно їх результатів діяльності, і мертвий повністю фондовий ринок, в мене рука не піднімається записати там Нацкомісію з цінних паперів і фондового ринку. Бо я розумію, що

теоретично це, напевно, правильно було б, бо це якраз той орган, який зазвичай за це відповідає. Але, я вважаю, що все ж таки це повинен бути Національний банк, бо Національний банк, там реформа вочевидь відбулася, він є спроможним і точно він виконував завдання, вже виконував завдання не меншого рівня складності, не меншого рівня складності. Тому я б все ж таки... Але для того, аби не зупиняти, власне, рух цього закону, ми зробили таку конструкцію, яку, власне, ми маємо сьогодні в законі.

Щодо самих цих повноважень саме по розслідуванню, саме по розслідуванню і їх форми до другого читання, ми готові на будь-який компроміс. Да, це є у європейських регуляторів, це є у американських регуляторів, але, якщо це питання про прийняття або не прийняття закону, ми це взагалі готові прибрати. Це не принципове для нас питання в цьому конкретному контексті. Я думаю, що наші наступники зможуть це доопрацювати набагато краще, ніж це зробимо ми і тут ми не будемо наполягати. Ми точно готові в цьому конкретному питанні, яке ви підняли, ми точно готові поступатися. Я готовий знову ж таки, якщо це необхідно, з трибуни Верховної Ради зазначити, що внесу відповідні правки і ми це приберемо до другого читання.

Щодо того, дивіться, хто кровно зацікавлений в прийнятті цього законопроекту, мені здається, 5 плюс 5 відсотків, тобто 10 відсотків – це відрахування до державного бюджету. Державний бюджет кровно зацікавлений, так само як кровно зацікавлений в 23 відсотках від прибутку, від операцій з криптоактивами, які він зараз не отримує. Тому так, дійсно ми зацікавлені і державний бюджет кровно зацікавлений в тому, аби отримати ці надходження.

Тому точно нема порушень Конституції тут. Ми можемо говорити про, скажімо, баланс прав, повноважень між державою і громадянином в цьому конкретному контексті. Якщо ви бачите, що він порушений, ми можемо це відкоригувати аж до того, щоб повністю знести. Але давайте все ж таки

приймемо його в першому читанні, бо це дуже важливо, аби ми, власне, зрушили з мертвої точки цей процес.

Реально жодна фракція до вашого комітету не ставила питання про цей пункт. Ми би, чесно, його би видозмінили чи якимось чином прибрати, чи щось інше з ним зробили, якщо б це питання з'явилося раніше, бо, чесно, воно непринципове.

Тому, якщо можна, якщо ми домовляємося, я готовий взяти публічні зобов'язання про відкоригування цього пункту до другого читання, і ми можемо таким чином домовитися.

СЮМАР В.П. Можна ще одне уточнення? Я в контексті ще корупційних ризиків хотіла би у вас уточнити одну річ. Чи правильно я розумію, що будь-який державний чиновник, який має крипту, зараз за 10 відсотків може легалізувати її без питань, де він її взяв?

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Ні, ні.

СЮМАР В.П. Ні, да? Уточніть, будь ласка. Просто, щоб я розуміла.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дивіться, якщо чиновник... Щось там... Якщо чиновник не задекларував на сьогодні і потім, коли ми приймемо цей закон, її задекларує або скористається будь-яким... *(Не чути)* які надані цим законом, він автоматично... *(Не чути)* покарання за недекларування активів. Тобто...

СЮМАР В.П. У мене якийсь поганий дуже зв'язок. Я вибачаюсь.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Фонить щось.

\_\_\_\_\_. Вам просто мікрофон треба вимкнути і все.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. От дивіться, якщо ми як депутати чи чиновник будь-який задекларує, виведе з тіні той актив, якого немає у нас в декларації на сьогодні, це автоматично кримінальна відповідальність за недекларування, це, напевно, ви знаєте краще за мене, яка відповідальність.

СЮМАР В.П. Да-да, а якщо він є, тоді можуть поставити питання, наприклад, щодо законності його набуття, чи вже фактично це визначає для нього її легалізацію?

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Можуть поставити питання як зараз, так і потім. Зараз же теж ставлять такі питання, ви знаєте, там є декілька цих кейсів. Тобто ми цього питання не знімаємо, ми взагалі його не торкаємось.

\_\_\_\_\_. Можна ще мені пару слів?

ГОЛОВУЮЧА. Да, будь ласка.

\_\_\_\_\_. Я хотів додати до того, що пан Данило сказав з приводу МіСА і нашої євроінтеграції. Як тільки ми станемо членом Євросоюзу, чи навіть можливо до цього, коли на фінальних будемо етапах, то повне прийняття МіСА чи розповсюдження дії цієї регуляції європейської на Україну, воно буде обов'язковим і всі норми стануть набагато більш жорсткими. До речі, зараз навіть є в цьому законопроекті. Тобто можемо прибирати блок, поки його немає в наших переговорних зобов'язаннях, і поки ми не стали членом Євросоюзу. Але все одно в перспективі ми мусимо будемо повністю цю МіСА розповсюдити на Україну.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Данило, а скажіть мені, будь ласка, чи ви технічно можете, чи розглядаєте можливість провести, наприклад, комітет по

цьому законопроекту і в рішенні комітету зафіксувати хоча б... *(Не чути)*  
виключення цього пункту.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дивіться, він у нас завтра стоїть в порядку денному.  
Я вас дуже прошу, давайте ми все ж таки вирішимо це таким чином, що... я ж  
ніколи ще нікого не підводив з приводу своїх публічних обіцянок.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я розумію. Просто, дивіться, тут же питання не  
в тому, пане Даниле, що я вам не вірю. Просто це серйозне зауваження. Я,  
правда, не знаю, як його назвати інакше, ніж те, чим воно є, а саме  
корупційним...

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Так давайте підтримаємо за умови виправлення до  
другого читання цього корупційного ризику.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Даниле, просто питання в тому, що в нас в рамках  
антикорупційної експертизи взагалі немає рішення комітету щодо підтримки  
чи непідтримку законопроекту, бо ми ж який? – якийсь двадцять п'ятий  
комітет в порядку неголовних комітетів, які можуть розглянути цей  
законопроект. Наш висновок в тому, чи є в законопроекті корупційні ризики,  
чи їх там нема. Ми в окремих випадках, звичайно, можемо казати, що комітет  
підтримує загалом необхідність врегулювання того чи того питання, – і, в  
принципі, я хотіла запропонувати колегам і в цьому разі це вказати, – але ми  
маємо дати відповідь на питання, чи є корупційні ризики, чи не є...

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Анастасія Олегівна, дивіться...

ГОЛОВУЮЧА. Пане Даниле, я перепрошую. І вся наша дискусія, вона  
просто показує, що цей корупційний ризик в цій окремій, конкретній нормі,  
він є. Ми погоджуємося його виправити, але ми всі погоджуємося, що він є.

Відповідно мені складно запропонувати комітету сказати, що його нема, після тої дискусії, яка в нас відбулася.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Анастасія Олегівна, дивіться, я не дуже згідний з тим, що мова йде про корупційний ризик. Чому? Мова йде про співвідношення прав та обов'язків між державою та громадянином в конкретних правовідносинах, де, я можу погодитись з вами, на бік держави відведено більше, ніж могло б бути. І це, можливо, потребує коригування, тобто тут я можу погодитись. Але тут мова не йде про якісь корупційні ризики. Тут мова йде про дискрецію.

ГОЛОВУЮЧА. ... корупційний ризик.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Да, будь-яка дискреція, вона тягне за собою корупційні ризики. Я не хочу вас шокувати, я не хочу, щоб ви сюди ображали взгляд, але в податковому праві і в банківському праві, а особливо в тому, що стосується діяльності Національного банку, дискреція надширока. І це не наша вигадка, це підхід європейців, бо ми все, що написано в них, ми дублюємо у себе.

І Національний банк має таку дискрецію, яку взагалі не має жоден інший наш державний орган. Тому це також корупційні ризики? Так, я погоджуюся, це також корупційні ризики. Але характер правовідносин не дає нам можливості всі алгоритми виписати в законі, це в принципі неможливо. І якраз Національний банк, мені здається, є тим прикладом, коли надширока дискреція не призводить до корупції, не призводить до корупції, а вона є. От, до речі, вивчіть. Це дуже, з вашої точки зору, це, мені здається, дуже класний кейс, коли ми з вами маємо величезну дискрецію. Вони можуть штрафи приймати в розмірі від 1 мільйона до 100 мільйонів.

ГОЛОВУЮЧА. І, до речі, регулярно вам пишемо, що це корупційні ризики.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Да, да, але ми не чули з вами, правда, про корупцію в Нацбанку, вони ж не продаються. Тобто це класно працюють...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Як вам сказати...

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Я не знаю, я не чув. Давайте ми пом'якшимо дійсно якимось той висновок.

СЮМАР В.П. Я геть недавно чула, пане Данило, думаю, ви теж про певні штрафи, про певні банки і дії Нацбанку політичного...*(Не чути)*

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Це ви говорите про політичні питання певні, це ж не корупція.

СЮМАР В.П. Ні, ну виписати штраф в любий момент на любую суму, вибачте мені, це різні...*(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, давайте, будь ласка, ми будемо якимось модерувати дискусію, гаразд? З вашого дозволу...

СЮМАР В.П. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧА. ... я спробую взяти на себе це повноваження, яке повноваження головуєчого по закону.

Пане Даниле, скажіть, будь ласка, чи Національний банк може до юридичної особи приватного права або до фізичної особи прийти і вилучити у них їх техніку?

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Ні.

ГОЛОВУЮЧА. Проблема просто в тому, що в цьому законопроекті написано, що регулятор, який...

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Я вам більше скажу, вони цього і не вимагали на рівні підготовки законопроекту. Вони казали, що це повноваження, воно...

ГОЛОВУЮЧА. Я до того, що цей приклад про дискрецію Національного банку, він не дуже релевантний до того, що ми маємо справу зараз. Тому що тут інше повноваження. Тут реально написано в законопроекті, що регулятор може прийти до юридичної особи приватного права і вилучити в них техніку.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Добре. Давайте, дивіться, ми не проти, я ще раз повторюю, ми не проти будь-якої конструкції, яка нам дозволить це прибрати до другого читання. Ми не зможемо ще раз перевносити цей законопроект "дешний", але до другого читання ми беремо на себе зобов'язання, що ми це приберемо.

ГОЛОВУЮЧА. Була піднята рука Івана Шинкаренка. Пане Іване.

ШИНКАРЕНКО І.А. Данило Олександрович, чи правильно я розумію, коли ми в 21-му році, якщо я не помиляюся, був законопроект про нульову декларацію, там був запобіжник, – це з приводу Вікторії коментаря, – що державні чиновники та їх члени родини не мали права подавати цю нульову декларацію. Чи це буде так працювати з криптоактивами, чи ні?

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Ні, там нема запобіжника щодо державних чиновників і членів родин їх, нема такого, але сама суть декларування, вона передбачає, що якщо якийсь актив у вас чи в мене зараз в тіні, ми його не показали, і потім ми внаслідок цього декларування виходимо з тіні, то це означає, що ми з вами вчинили злочин, не задекларувавши його раніше.

ШИНКАРЕНКО І.А. Чиновник – так, це ми розуміємо, НАЗК одразу матиме підстави, а родичі? Родичі, виходить, не є державними чиновниками.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Ми не виключали родичів, ми не робили цього. По-перше, це безглуздо, мені здається. Чому? Тому що, дивіться, там, де родичі, який ступінь споріднення, а якщо знайомі, а якщо ще якимось? Тобто ми тут точно не зробимо якийсь запобіжник універсальний, такий, що не дозволить щось там якимось легалізувати. Тому такого в законопроекті немає.

Якщо ви бажаєте, щоб ми цю дискусію відкрили, давайте її відкриємо. Але я не бачу, чесно кажучи, такого запобіжника, який би унеможливив легалізацію тієї кривди, повністю унеможливив легалізацію тієї кривди, яка була придбана колись там за якісь гроші. Більше того, оцей наш порядок, оця процедура, вона передбачає, щоб люди вивели кривду "в білу" і далі працювали вже з нею "в білу" сплачуючи податки. Ми хочемо цього, тобто держава спонукає до цього, щоб вони робили, створює такі умови, щоб ми припинили цей "чорний" обіг кривдовалют.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Іване, дякую за запитання.

Це важливе питання. Я дивилася в цьому ключі законопроект вчора також, і наразі принаймні я не бачу збільшення ризиків легалізації незаконних доходів чиновників. Тому що навіть, якщо член сім'ї, або якщо член сім'ї родич будь-якого ступеню споріднення, від якого чиновник має право приймати подарунки, обере легалізувати цю кривду, сплатити державі податок, і після цього буде за рахунок цих коштів робити подарунки, власне,

суб'єкту декларування, то суб'єкт декларування, а) зобов'язаний задекларувати, і б) вся ця описана мною історія абсолютно ніяк не позбавляє і ніяк, в принципі, не впливає на наявність сьогодні, завтра і після ухвалення цього закону права антикорупційних органів або навіть обов'язок перевірити, чи в тієї особи, яка зробила подарунок, були законні доходи для того, щоб цей подарунок придбати, в даному випадку про крипто валюту йдеться. І якщо цих законних доходів не було, то можна поставити питання про незаконне збагачення, наприклад. Рівно так само як це можна зробити сьогодні при там, я не знаю, даруванні готівки або будь-яких інших об'єктів. Які б ризики ми тут не вбачали, просто дійсно непропорційно, невідповідно...

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Непропорційно, да.

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)*... родичам чиновників, особливо дальнього споріднення заборонити якісь ділові операції на підставі того, що вони родичі чиновників. Це непропорційне обмеження, такого немає. І воно не витримує порівняння із практикою дійсно.

СЮМАР В.П. Я вибачаюсь, що втручаюсь. У мене товариш купив біткоїнів 100 баксів колись, да, зараз вони коштують 100 тисяч баксів. У цьому проблема крипто, що потім ти не доведеш, коли ти їх купив, а він скаже: так у мене доведені мої тисячу баксів, і це мої 10 біткоїнів. І зараз це мільйон доларів, чи скільки там? – я погано рахую, в мене погано з цифрами. В цьому нюанс, це зовсім інші активи, ніж гроші.

\_\_\_\_\_. Можна я вам поясню, можна? Я просто знаю, як це працює. І з колегами, які стикнулись з цією проблемою, ми це обговорювали.

Коли НАЗК, а тим паче якщо НАБУ починає перевірку походження активів, вони вимагають номери гаманців і далі на блокчейні вони можуть

подивитись всі операції, які були пов'язані з цим гаманцем. Тобто в який рік, за якою вартістю зайшли туди криптовалюти. І якщо людина дає якісь пустий гаманець чи вона купила їх там місяць назад, а каже, що купила десять років назад, то це все видно прозоро в блокчейні. Тобто особливість віртуальних активів у тому, що на відміну від банківських транзакцій, якщо ти маєш номер гаманця, тоді ти можеш подивитися на кожну операцію за всю історію існування цього гаманця з першого дня його створення. Тобто ти чітко бачиш, коли він створений, скільки зайшло, з яких гаманців і так далі.

Тобто тут навпаки, якщо хтось з чиновників почне операції з віртуальними активами, він сам собі зробить гірше, тому що якщо він не дасть номер гаманця, відмовиться, то це вже буде вважатися перешкоджанням слідству і це не буде тоді вважатися підставою, тобто це не буде перевіреним джерелом доходу. А якщо він дасть гаманець, то далі всі транзакції розплутають до самого початку створення гаманця. Тобто тут неможливе взагалі зловживання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Колеги, я мушу, на жаль, просити вас закінчувати цю дискусію, бо ми обмежені в часі і не можемо проводити засідання комітету одночасно із пленарним засіданням, яке починається за 5 хвилин. Відповідно, колеги, я мушу вас просити переходити до голосування і визначитися, власне, по цьому питанню шляхом голосування.

Я, колеги, запропоную наступне щодо цього законопроекту. Я все-таки пропоную визнати його таким, що містить корупційний ризик в окремій нормі, при цьому, колеги, зафіксувати, що ми підтримуємо необхідність врегулювання обігу криптоактивів і зафіксувати, що це питання може і має бути врегульоване до другого читання.

У нас з вами є така практика, колеги, коли ми фіксуємо, що... точніше у нас в антикорупційній експертизі бувають два типи ситуацій. Перша ситуація, коли весь законопроект, вся його ідея, все його ключове

законоутворююче регулювання створює, власне, є корупціогенним; і ситуація, коли окрема норма, яка може бути вилучена або видозмінена без шкоди для решти регулювання, є корупційним ризиком. Ми маємо справу саме з другою ситуацією.

Ми можемо це описати відповідним чином у рішенні комітету і зафіксувати, що це може бути врегульовано до другого читання. І відповідно можемо зафіксувати, що ми долучимось до відповідної роботи, можемо навіть подивитися на законопроект до другого читання, щоб зафіксувати, що питання було врегульовано. Таким чином, колеги, пропоную сформулювати наш проект висновку.

Пане Олексію, у вас піднята рука.

БУРМІЧ А.П. Шановна пані голово, я теж хочу два слова після Олексія.

ГОЛОВУЮЧА. У мене просто не було вашої руки, тільки два слова, бо у нас правда дві хвилини.

Олексію, *(Не чути)* на слові?

БУРМІЧ А.П. Звичайно.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Вибачте, я забув опустити після попереднього разу.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, будь ласка. Тільки я вас прошу, 2 хвилини, до у нас просто ніякого висновку...

БУРМІЧ А.П. Менше.

Шановні колеги, пан Данило... ну, звичайно, ми відмітили, що є корупційні ризики, він погодився. Але він дав чесне слово як голова комітету

про те, що він прибере це все і вони приберуть. Я думаю, що він дотримається цього слова. Тому я підтримую вашу пропозицію запустити його на перше читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ми якби... навіть якби у нас була інша пропозиція, ми би не могли його зупинити геть з розгляду в першому читанні.

БУРМІЧ А.П. Я розумію, але все одно позиція комітету важлива.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд, колеги, я окреслила проект висновку. Ще раз: визнати законопроект таким, що містить корупціогенний фактор в окремій нормі, разом із тим зафіксувати, що ця норма може бути доопрацьована до другого читання і що загальну мету врегулювання обміну криптовалюти ми підтримаємо. В такому формулюванні проекту висновку, колеги, ми готові переходити до ухвалення рішення?

Прошу тоді, колеги, по цьому проекту рішення по законопроекту 10225-д визначатися.

Радіна – за

Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я перепрошую. Пане Олексію, вибачте, візьміть, будь ласка, на себе функції секретаря для цього голосування. Гаразд? Бо мені здається, не на зв'язку пан Володимир.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Гаразд, так.

ГОЛОВУЮЧА. Так, дякую дуже.

Колеги, ще раз тоді, проект висновку я озвучила. Я прошу ще раз висловитися колег.

Радіна – за

Мошенець.

МОШЕНЕЦЬ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. Бурміч.

БУРМІЧ А.П. За.

Жмеренецький.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Утримався.

ГОЛОВУЮЧА. Іванісов.

ІВАНІСОВ Р.В. Я вибачаюсь, то я в коридорів був. Я – за, за.

ГОЛОВУЮЧА. Сюмар.

СЮМАР В.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Шинкаренко.

ШИНКАРЕНКО І.А. Утримався.

Ананченко.

Арсенюк.

АРСЕНЮК О.О.. Арсенюк – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Пане Олексій, що в нас з рішенням?

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. 6 голосів – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

На цьому ми вичерпали наш порядок денний на сьогодні. Дякую дуже, колеги.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую дуже всім.

ГОЛОВУЮЧА. До зустрічі, до побачення!